

Espirals d'Aprenentatge

Equip multidisciplinari per a l'aprenentatge global

De la consciència del ser a la consciència planetària

Un projecte pedagògic transversal

Proposta de treball en col·laboració amb el Centre Pedagògic Cos, a través de

La Música, la Plàstica i les Cultures Precolombines

***Descobrim que l'educació no és
alguna cosa que fa el mestre,
sinó que és un procés natural
que es desenvolupa espontàniament
en l'ésser humà.***

Maria Montessori

Nota per al professorat

A continuació descrivim el detall de la proposta educativa per a tractar transversalment les matèries de Música, Plàstica i Activitats Alternatives (per a aquest treball hem escollit conjuntament amb vosaltres el tema “Cultures Precolombines”).

La proposta se centra, principalment, en les tres sessions que farem durant el primer trimestre i on hi participarem el Professorat del centre, l'Alumnat dels tres grups de 1r d'ESO i Espirals d'Aprenentatge. En un segon terme, també fem propostes inter-sessions destinades al professorat que vulgueu treballar a l'aula aspectes que hagin sorgit durant les sessions. També perfilem propostes per al segon i tercer trimestre, per tal d'ajudar a visualitzar les possibilitats de desenvolupament del projecte.

A fi d'abordar la proposta amb prou globalitat, l'hem articulat a partir de cinc apartats: Dinàmiques, Objectius, Metodologia, Avaluació i Eines i Fonts.

Aquest document és un esborrany de treball; és un punt de partida per acabar de completar-lo amb les vostres aportacions i modificacions en un treball col·laboratiu amb Espirals d'Aprenentatge. A mig o llarg termini, com que pretenem que l'alumnat es capaci cap a l'autonomia madura a través de fomentar la presa de decisions, creiem que també caldrà comptar amb l'opinió de l'alumnat per confeccionar les dinàmiques o unitats didàctiques, a fi d'elaborar i abordar amb la seva col·laboració continguts a assolir durant l'etapa de l'ESO.

La idea és que aquest sigui un treball obert a les necessitats i oportunitats que vagin sorgint entre totes les persones que hi participem: que sigui una espiral d'aprenentatge per a tots i totes!

Primer trimestre

Primera pell: el cos i el ser

Segona pell: la roba

Primera sessió - Octubre

Dinàmiques – Estructura i continguts

- **Presentació**

- L'alumnat i els acompanyants d'Espirals d'Aprenentatge es presenten a través d'una roda on tothom pren paraula.
- Presentació del projecte d'Espirals a través de Dinàmiques relacionades amb els principis del projecte. La idea és crear diferents grups/espais per experimentar de forma dual aquests principis. P. ex. El principi d'acompanyament directiu - no directiu; aquí es pot experimentar amb els diferents gradients d'aquesta directivitat.
- Murals per aprofundir en els conceptes nous que puguin aparèixer.

- Roda de reflexió i posada en comú. Què hem sentit? Què ha passat?

- **Comencen a tractar les matèries transversalment**

- ***Què em suggereixen les Cultures Precolombines?***

Espai d'expressió a través de la plàstica (ceres, tèmperes, carbonet, llapisos...), música (instruments diversos), expressió corporal (inclosa la veu) i llenguatge escrit.

- ***Moment d'observació i identificació de la informació que ha sorgit***

Aprofundim en el contacte amb les Cultures Precolombines a través d'identificar la informació que hi ha en el propi treball creatiu i en el treball dels companys

- **Tancament**

- ***M'expresso a través del fang***

Observació interna "com em sento/què vull expressar quan contemplo la informació que ha sorgit". Plasmació a través de moldejar el fang i fer-ne una creació.

Objectius

- **Presentació**

- Iniciar creació de vincle
- Experimentar els principis del projecte a fi que quedi clar el marc de referència en el qual treballarem (acompanyament no directiu, tractament transversal, i vivencial de la informació i el coneixement, respecte per la globalitat del ser i de la complexitat de la realitat)

- **Comencen a tractar les matèries transversalment**

- Promoure la competència d'”Aprendre a fer”, com a via on conflueix “el fer, el pensar i el sentir”
- Experimentar la Primera pell: el ser i el cos
- Iniciar el treball transversal amb la Música, la Plàstica i A. Alternatives
- Fomentar la confiança i l'estima envers el propis recursos i coneixement
- Aprendre dels companys
- Reconnectar amb el món creatiu intern

- **Tancament**

- La creació en fang ens servirà com a fil conductor per la següent sessió. També ens pot servir per mantenir l'expectació del grup

---

Metodologia

- Priorització de l'aprenentatge a través de l'experiència i el moviment, en un procés d'Acció – Expressió creativa – Reflexió – Transformació/Aprenentatge
- Introducció del “Condicionament zero” com a base d'acompanyament de l'adult envers el jove
- Treball amb la informació que l'alumnat ja té sense condicionar-lo amb una investigació prèvia
- Iniciació a la construcció de coneixement propi i grupal a través de reconeixement la importància del coneixement que ja posseeix l'alumne
- Foment de la participació i l'autonomia generant espais de confiança
- Potenciació d'una mirada integradora envers totes les àrees del saber amb un tractament equànim de les matèries
- Pràctica de la interiorització a través de centrament, meditació i reconexió amb el propi cos
- Creació d'espais específics amb material divers

Avaluació

En aquesta primera etapa, proposem una avaluació que se centri en la capacitat de crear i ser original.

Pel que fa a Música i Plàstica, proposem fugir d'una avaluació centrada en la capacitat de generar una obra tècnicament ben

executada, per centrar-nos en la capacitat d'expressar un “món intern original”.

Pel que fa a les Cultures Precolombines, proposem centrar l'avaluació en la capacitat de l'alumne de crear a través de la comprensió i l'obertura a altres cultures.

En aquesta primera sessió es recollirà la informació inicial per fer-ne l'avaluació al final de trimestre.

Aquesta informació creiem que hauria estar formada de:

- Filmació/fotografia de les expressions a través de plàstica i música de les Cultures Precolombines (amb els nom de cada alumne) i de la creació en fang de cada alumne (que es realitzarà al final de la sessió)
-
- Enregistrament/anotació dels comentaris que es realitzin a la dinàmica “Moment d'observació i identificació de la informació que ha sorgit”

**FER PROPOSTES A
TREBALLAR PELS
PROFES ENTRE
PRIMERA I SEGONA
SESSIÓ PER DONAR
CONTINUÏTAT AL
TREBALL**

Dinàmiques – Estructura i continguts

- **Acollida del grup**

- Com estem? Què ha passat des de la darrera sessió que vam fer tots junts?
- Roda de reflexió i posada en comú del treball entre sessions (si és que se n'ha fet)

- **Comencen a treballar**

- Pintar la figura de fang que vam fer a la primera sessió i fer un Tòtem amb totes les figures. Podem valorar si cadascú pinta la seva obra, o bé pinta la d'un company/a.
- Entorn al Tòtem. Proposta oberta de visualització, roda de paraules i/o fer una proposta de moviment corporal i/o música. Connectar amb el més ancestral.

- **Tancament**

- Crear personatges de les Cultures Precolombines. Treballar amb les teles i les pintures de cos.

Objectius

- **Acollida del grup**

- Aprofundir en la creació de vincle
- Recordar i portar al present l'experiència de la primera sessió i posteriors possibles experiències
- Fomentar la vàlua de la pròpia opinió
- Reconèixer "l'espai que ocupo en el grup"

- **Comencen a treballar**

A més dels objectius que es recullen en la Primera sessió, hi ha:

- Recordar i portar al present el coneixement i sentiments que vam tenir i compartir envers les Cultures Precolombines a través de pintar la figura de fang realitzada a la primera sessió
- Connexió amb el món ancestral com a via de creativitat i coneixement a través de la creació col·lectiva del tòtem i la posterior dinàmica activa
- Introducció a la Segona pell: la roba

- **Tancament**

- Els personatges creats ens serviran com a fil conductor per la següent sessió. També ens pot servir per mantenir l'expectació del grup

---

Metodologia

A més de les estratègies que es recullen en la Primera sessió, hi ha:

- Utilització d'elements coneguts (figura de fang) per reemprendre l'activitat que es va iniciar un mes enrere
- Generació d'un element col·lectiu (tòtem) per fomentar el sentiment de pertinença al grup, alhora que s'aprofundeix en la construcció de coneixement propi de la temàtica de les Cultures Precolombines

---

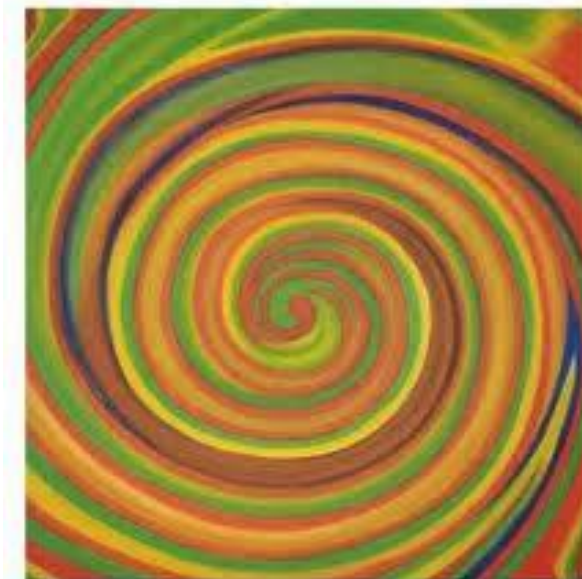
Avaluació

En aquesta sessió no es recollirà cap ítem per a l'avaluació del projecte realitzat durant el primer trimestre.

**FER PROPOSTES A TREBALLAR PELS PROFES
ENTRE SEGONA I TERCERA SESSIÓ PER
DONAR CONTINUÏTAT AL TREBALL**

(FER UNA INVESTIGACIÓ DE LES DIFERENTS CULTURES
PRECOLOMBINES).

Dinàmiques – Estructura i continguts

- **Acollida del grup**
  - Com estem? Què ha passat des de la darrera sessió que vam fer tots junts?
  - Roda de reflexió i posada en comú del treball entre sessions (si és que se n'ha fet)

- **Comencen a treballar**
  - Si hem fet la investigació, consultant fonts, sobre les Cultures Precolombines, què hem descobert? El que nosaltres havíem fet anteriorment, ens ha servit? Com? La investigació hagués estat igual sense el treball previ amb la informació que ja teníem?
  - Per què m'ha servit la Música, la Plàstica i la connexió amb altres Cultures en aquest procés?
  - Creació d'un joc de reptes, llegenda o història amb els personatges de la segona sessió. Combinar dansa, música, plàstica, teatre....

- **Tancament**
  - Roda de reflexió i compartir. Què hem sentit/après amb l'últim treball i durant les tres sessions?
  - Cercar fil conductor per continuar al segon trimestre.

Objectius

- **Acollida del grup**

Són els mateixos objectius que en la segona sessió

- **Comencen a treballar**

A més dels objectius que es recullen en la Primera i Segona sessió, hi ha:

- Comparar la informació que ha sorgit espontàniament, amb la informació que s'ha aconseguit consultant fonts externes a fi de treure'n conclusions
- Discernir entre les aportacions que ens fa la creació de coneixement propi i el coneixement a través de fonts externes
- Valorar les eines utilitzades (Música, Plàstica, A. Alternatives) durant el procés per extraure'n conclusions
- Integració de l'aprenentatge a través d'un joc on poder representar el coneixement i l'experiència adquirida

- **Tancament**

- Es cercarà un element, producte del procés d'aprenentatge, que serveixi de fil conductor al Segon trimestre

---

Metodologia

A més de les estratègies que es recullen en la Primera i Segona sessió, hi ha:

- Generar espai de reflexió al voltant de la creació de coneixement propi i de l'adquisició de coneixement a través de fonts externes
- Utilització del joc com a recurs per a incorporar el món simbòlic (arquetips ancestrals) que pugui haver sorgit durant el procés

---

Avaluació

En aquesta sessió es recollirà la informació per comparar-la amb la informació recollida a la primera sessió i fer-ne l'informe d'avaluació.

La informació que es recull en aquesta sessió creiem que hauria d'estar formada per:

- Enregistrament/anotació dels comentaris que es realitzin durant la reflexió del procés viscut
- Filmació/fotografia del joc de reptes com a síntesi de l'evolució durant el procés de la capacitat creativa i d'originalitat

---

Eines i Fonts

En aquest apartat volem reflectir el conjunt d'eines pedagògiques i fonts que ens inspiren en el treball que proposem fer en aquestes tres sessions.